

SAMOBORSKE NOVINE

Br. 22

God. III.

Samobor, 15. studenoga 1954.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojediničnog broja 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din., polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Narodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 55. — Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

Konstituirajuća sjednica Vijeća proizvođača

Izabran predsjedatelj i stalne komisije

6. XI. o. g. održana je u gradskoj vijećnici prva konstituirajuća sjednica novo izabranih Vijeća proizvođača Narodnog odbora kotara Samobor. Sjednici su prisustvovala 32 odbornika od 33 izabrana. Istoj sjednici prisustvovali su i drugovi Alojz Valičić, narodni zastupnik Republičkog vijeća Sabora NRH, Stjepan Dovečer, narodni zastupnik Vijeća proizvođača Sabora NRH, Stanko Vugrinec, predsjednik NO-a kotara Samobor i Zlatko ing. Livojević, načelnik Odjela za privredu NO-a kotara Samobor.

Sjednicu je otvorio dobni odbornik Stjepan Matijaščić.

Pod 1. točkom dnevnog reda izabrana je verifikaciona komisija, koja je podnijela izvještaj, iz kojega je vidljivo, da su izbori 23. i 24. X., kao i ponovni u VIII. izbornoj jedinici 30. X. pravilno izvršeni, na temelju čega su prisutni odbornici jednoglasno potvrdili mandate, a nakon toga položili zakletvu.

O radu dosadašnjeg Vijeća proizvođača govorio je drug Stanko Vugrinec, predsjednik NOK-a. Ujedno je istaknuo, da se pred novim Vijećem nalaze kao najvažniji zadaci: unapređenje zanatstva, poljoprivrede i brige oko obnove zastarjelih pogona.

Pod 4. točkom izabrane su stalne komisije Vijeća proizvođača.

U mandatno-imunitetu komisiju ušli su: Josip Moarić, Ivan Horvat, Stjepan Matijaščić, Slavica Livojević i Ivan Šetin.

U komisiju za društveni plan i financije izabrani su Lujo Ivanščak, Jovica Gvozdenović, Mirko Štengl, Juraj Telišman i Ahmed Hanić.

U komisiju za molbe i žalbe izabrani su: Josip Cvjetković, Ivan Trkeš, Alojz Žokalj, Alojz Vapnar i Hinko Šoić.

Za predsjedatelja na sjednicama Vijeća proizvođača izabran je drug Ljudevit Ivanščak.

Nabijaci cijena

U posljednje vrijeme mnogo se govori i piše o tendenciji i traženju uzroka povišenja cijena na tržištu. Uzroci su objektivne i subjektivne naravi. Objektivni uzroci su opće poteškoće u robnoj proizvodnji, a subjektivni uzroci povišenja cijena su razni nabijaci cijena na tržištu socijalističkog i privatnog sektora.

Nabijaci cijena su se ispoljili naročito u otkupu poljoprivrednih proizvoda i stoke, tako da su neki poljoprivredni proizvođači primili znatno veće sume novca za svoje proizvode, nego su prema općenitoj potrebi trebali primiti, pa je time stvorena neopravданo visoka kupovna moć jednog manjeg dijela potrošača na štetu kupovne moći većeg dijela potrošača.

U cilju suzbijanja povišenja cijena na tržištu, trgovinska komora NRH donijela je Odluku, kojom se zabranjuje svako daljnje nabijanje cijena, te da su otkupljivači poljoprivrednih proizvoda dužni skloputi ugovor o nenabijanju cijena.

Trgovinsko-ugostiteljska komora, pododbor za kotar Samobor, organizirao je službu za sklapanje ugovora s otkupljivačima poljoprivrednih proizvoda i stoke na području kotara Samobor, sa svrhom ne-nabijanja cijena prilikom vršenja nakupa.

Na području kotara Samobor imade registriranih 55 raznih otkupljivača poljoprivrednih proizvoda i stoke državnog, zadružnog i privatnog sektora.

Prije dospeda sklonjenim novovrima može se

vora privatni mesari i gostioničari, kao i neke poljoprivredne zadruge sa sela. To je ujedno znak nesolidarnosti i daje povoda sumnji, da su nabijaci cijena na području našega kotara baš ti, koji odbijaju sporazumno nastupanje na tržištu prilikom nakupa.

Smatram, da bi trebalo poduzeti sve potrebno, da se spriječi svaki anarhizam u našoj privredi, bez obzira na sektor vlasništva, jer socijalističko društveno uređenje nije spojivo s anarhijskom privredom pa u ovom konkretnom slučaju i u sadašnjim uslovima treba onemogućiti u anarhičnom nastupanju u nakupu privatne mesare i gostioničare i druge na području našega kotara.

ISPRAVAK

U »Samoborskim novinama« broj 21. pod naslovom »Vatra u Samoboru« potkralo se piscu nekoliko grijesaka, koje želimo ovim putem ispraviti.

Šteta od požara procijenjena je na oko 120.000 dinara, a ne 200.000 dinara. Ona nije mogla biti »mnogo manja, da je uslijedila brza intervencija vatrogasaca«, jer su vatrogasci nastupili na garište u roku od svega 8 minuta po znaku uzbune. Razlog za toliko veliku štetu ne leži u sporosti vatrogasaca, već u tome, što se požar sijena širi strahovitom brzinom obuhvaćajući u roku od svega 2—3

nja kod požara sijena, kada bi vatrogasci pripremljeni na licu mjesta čekali izbijanje požara.

Tvrđnja, da je voda štrcalna svuda samo ne na garište, nepravilna je, jer je usprkos trošnosti cjevina (i navodno pomanjkanja brtala) na garište dobivano dovoljno vode. Vjerojatno je pisac članka na garište došao onda, kada je glavni požar lokaliziran i kada je društvo, da ne stvara suviše oštećenja zgrade, smanjilo dolazak vode na minimum potreban za gašenje iskra i manjih žarišta u sijenu.

Prijedlog za označivanje mjesta hidranta, koja su ionako vatrogascima poznata, kao i za ispusne ventile (iz kojeg se crpla voda u ovom slučaju), a koji nam nisu svi poznati, sručno pozdravljamo, no ne kao poduku vatrogascima, jer oni nisu mjerodavni da vrše ta označivanja, već kao prijedlog NOGO-e Samobor. To označivanje potrebno bi ilo sprovesti u što kraćem vremenu, jer je po dolasku zime usprkos poznавanju približnog mjesta ispod snijega dosta teško pronaći hidrant, što stvara izvjesno zakašnjenje, a koje imade uvijek kod požara teške posljedice.

H. S.

Svečana akademija u Samoboru

Socijalistički savez radnog naroda gradske općine Samobor priređuje u čast Dana Republike svečanu akademiju, koja će se održati 27. XI. 1954. u 18 sati u »Narodnom domu«.

Referat će podnijeti predsjednik gradske općine Samobor, drug Antun Šočić.

Kulturno-umjetnički program na akademiji izvest će KUD »I. G. Kovačić« i učenici Narodne osmogodišnje škole Samobor. U okviru programa svirat će Gradska limena glazba.

28. XI. prije podne izvodi na Mirnovečkoj cesti Aeroklub Samobor, pod rukovodstvom prof. Josipa Peića, aeromitng s modelima jedrilica i motora.

U čast Dana Republike održavaju se u Samoboru i okolici razna sportska takmičenja, koja priređuju sportske organizacije, dok sindikalne organizacije i ostali građani Samobora i okolice priređuju izlete u Samoborsko gorje.

Tako će građani Samobora i okolice proslaviti Dan Republike.

Akcija za sniženje cijena

12. o. m. ponovo je sazvan na inicijativu Privrednog odjela sastanak predstavnika privrednih organizacija našega kotara. Na taj su sastanak došli predstavnici industrijskih i trgovачkih poduzeća s konkretnim rezultatima snižavanja cijena. Iz ovih se rezultata vidi, da su naše privredne organizacije ozbiljno prišle ovome zadatku, pa se od njih očekuje, da će ova akcija imati trajni karakter. O tome treba da vode brigu radnički savjeti i sindikalne organizacije, a isto tako i široke mase potrošača. — Cijene svojim proizvodima snizile su slijedeće privredne organizacije:

»Chromos« — grafičkim bojama 20%, »Naprijed« — zidnoj opcki 14.3%, Veletrgovačko poduzeće — raznoj robi od 2—10%, »Elektron« do 10%, »Samoborski magazin« 5%, »Kristal« — opalnim predmetima za 1%, a cilindrima za 2%, »Samoborka« na žbuki 7%, neke prodavaonice »Vratnička« za 3 do 10%, »Borac« za 2.4%, »Fotokemika« je u toku IX. i X. mjeseca snizila cijene za 20%, »Hamor« prosječno 6%, dok je većem broju knjiga sliženo za 50%, Obrtna poduzeća mesu za 10 Din po kg, a kruhu 1 Din po kg, »Mokrice« 6—10%, »Samoborska klet« 8—9%. Uvjereni smo, da ćemo u slijedećem broju obaviti sniženja kod preostalih

POVODOM DISKUSIJA O SPAJANJU NEKIH OPĆINA SA ŠIROM OKOLICOM

Prijenjem okolnih sela k razvijenijim centrima s jačom privredom dobit će se ekonomski cjelina

Ovih dana mnogo se diskutira o spajanju Samobora s njegovom širom okolicom, a isto tako i o novonastalom gradiću Bregani. Općine Galgovo i Sv. Nedjelja zasada ne ulaze u plan nekih promjena, već će kasniji razvitak pokazati, što treba da se učini. Sadašnje administrativne granice naših općina odgovarale su za doba administrativnog upravljanja. Danas u vrijeme radničkog samoupravljanja u privrednim poduzećima i Vijećima proizvođača nameće se zadatak i NO-a na općinu, da budu jače ekonomski cjeline i da njihov rad bude sve više orijentiran na gospodarenje, a i brigu o društvenom i političkom životu. Zato se i sada nastoji dobiti takve okvire naših općina, koji će biti ekonomski cjeline, t. j. grad s njegovom širom okolinom. Oni su i sada raznim ekonomskim, društvenim, političkim i dr. nitima gusto povezani i

Iz naših općina**XXVI. sjednica NO-a gradske općine Samobor**

U četvrtak 11. XI. o. g. održana je redovna sjednica, na kojoj su pored odbornika NO-a gradske općine prisustvovali i narodni zastupnik, odbornici NOK-a, predstavnici SSRN i predstavnici NO-a općine Samobor Vanjski.

Dnevni red sjednice obuhvaćao je: Spajanje grada s okolicom, dopunski budžet za 1954. god., osnivanje Fonda za zaštitu djece, osnivanje Odbora za izgradnju gimnazije i razno.

Nakon što su odbornici saslušali izvještaje Komisija o predmetima, koji su stavljeni na dnevni red, razvila se svestrana diskusija, u kojoj su sudjelovali gotovo svi prisutni, pa su na kraju jednoglasno doneseni slijedeći zaključci:

— Predložiti Saboru NRH spajanje grada s okolicom, t. j. spajanje područja NO-a gradske općine Samobor s područjem NO-a općine Samobor Vanjski. S tim u vezi održati i zborove birača po izbornim jedinicama.

— Prihvati dopunski budžet za 1954. god. u visini od Din 5.000.000.

— Osnovati Fond za zaštitu djece.

— Osnovati Odbor za izgradnju gimnazije, u koji će ući predstavnici masovnih i društvenih orga-

ne može se ni zamisliti život jednog bez drugog. Samo ih dijele umjetne granice, koje će sadašnjim spajanjima nestajati. Tako je na pr. preko 60% radnika u samoborskoj privredi iz okoline, ta sela prodaju svoje poljoprivredne proizvode u Samoboru itd.; uopće smo živo povezani s okolinom i ona s nama. Prirodno je, da će grad voditi kurs razvjeta okolne poljoprivrede za potrebe ishrane njegova stanovništva, a to će tim lakše, kad će to biti jedna cjelina. Zato tu treba jedinstvena vlast zbog jedinstvenog problema da lakše utječe na razvitak poljoprivrede.

To jačanje naših NO-a općina s jedne strane teritorijalno, dok će s druge strane preuzimati dio poslova od NO-a kotara, već prema njihovim mogućnostima i sposobnostima — bit će prvi korak za buduću komunu — općinu.

Sjednica Narodnog odbora općine Samobor Vanjski

nizacija, ustanova i poduzeća.

— Izvršiti lokaciju zemljišta za potrebe JNA.

— Izvršiti zamjenu zemljišta za potrebu izgradnje zgrade Zavoda za socijalno osiguranje.

— Raskinuti ugovore za zemljišta, koja su dodijeljena kao vrtovi na mjestima, gdje su potrebna gradilišta.

— Usmena javna licitacija da se ne održi za zgradu u Zagrebačkoj ulici kbr. 19. na dan 15. XI. 1954.

Sjednica Narodnog odbora općine Samobor Vanjski

7. XI. održana je sjednica NO-a općine Samobor Vanjski, na kojoj je dana analiza o izvršenim komunalnim radovima na području cijele općine. — Naročito zanimanje i diskusija vođeni su kod prijedloga, da se spoje NO-i gradske i vanjske općine, za čije spajanje postoje svi privredni, društveni i politički uvjeti. Samobor grad sa svojom širom okolinom čini prije svega jednu skladnu ekonomsku cjelinu, koja bi zagarantirala brži razvoj cijele

Dr. Mil. Stoj. — Beograd:

S A M O B O R**Osvrt na njegov razvitak u prošlosti i sadašnjosti s nekoliko napomena općeg značaja**

Nikako da ispunim svoje obećanje, dato samoborskim prijateljima, a koje se svodi naškar i na kraće načelne napomene o najboljem uređenju Samobora, čiji ga položaj, mislim i samu prošlost, izdvaja od mnogih drugih gradova Jugoslavije. Na pragu popovne posjete ovome dјinom gradu, koji već svake godine posjećujem za vrijeme ljeta, meni je prijatna dužnost, da bar izvjesne misli o problemima Samobora, mogu da bacim na papir, kako bih o njima, kada se budem sastao uskoro sa svojim starim prijateljima, mogao na licu mjestu da diskutiram, primajući naravno i njihove stručne sugestije, ali isto i braneci svoja gledišta, za koja pretpostavljam, da ne će biti na odmet da ih čuju ne samo vrijedni građani Samobora, nego i mnogi drugi, koji se u istoj mjeri interesiraju za njegov svestrani napredak. Time već na samom početku dodirujem jednu temu općeg karaktera, tako da bih bio i koju riječ da joj posvetim.

Čim jedno mjesto pruža ljestve i znamenitosti šireg značaja, da za sve počnu u jačoj mjeri da se interesiraju i ljudi udaljenih krajeva, kaškad i dalekih zemalja, onda samim tim razvitak i napredak takvih mesta postaje u neku ruku brigadaleko većeg broja ljudi, no što se nalaze u jednoj užoj lokalnoj zajednici.

Samobor je već dosta odavno prestao da bude mjesto samo Samoboraca, za čiji bi dalji urbanistički ili uopće kulturni razvitak imali interesa isključivo oni; on tako isto nije patrimonijum ni moćnih pojedinaca, kao što je bio slučaj s pojedinim srednjevjekovnim gradovima, niti pod isključivim utjecajem pojedinih vlasničkih grupa, još manje dobro organiziranih staleža prošlih vremena. Kao savremeni i slobodan grad on predstavlja jednu aglomeraciju, koja je pozvana da ga čuva, una preduje i dalje razvija do stupnja onih tehničkih

log područja. — Zaključeno je, da se u vezi toga održe zborovi birača po svim selima.

Na kraju su rješavani razni spisi, molbe i druge. Sjednici su prisustvovali predstavnici NO-a kotara i gradske općine, te kotarski odbornici s područja općine Samobor Vanjski.

Narodni odbor općine Bregana donio važne zaključke

Na sjednici 13. XI. donijet je povećani dopunski budžet u visini od 2.100.000 dinara. Predviđeno je, da se sredstva utroše uglavnom na potrebe industrijskog električnog voda za Grdanje, za temeljni popravak puta Grdanje prema Jarušu i Noršić selu, za izgradnju domnjeg stroja željezničke pruge Bregana—Grdanje, nabavku štampe i knjige za sela i dr. Također je zaključeno, da se održe zborovi birača u vezi pripajanja okolnih sela općini Bregana i to sa područja NO-a općine Samobor Vanjski i dijela žumberačkih sela. Nastavak sjednice rješavao je pitanja socijalnih pomoći i dr.

Samoborski razgovori**O INKU, SVIJETLU I JOS NEČEM**

Poznajemo ga svi mi, jer je dugo godina u Samoboru i često je svratio na sebe našu pažnju. Prozvali su ga Inko, a zapravo se zove Franjo K., zanimanjem obiteljnik. Njegova česta noćna uznemirivanja mirnih građana, kojima dobacuje razine neukusne viceve, vrlo brzo mogu izazvati revolt. Hoće li se kada opameti i shvatiti, da njegovo ponašanje ne dolikuje jednom građaninu????

Jutro je. Veoma je rano i mrak pokriva Samobor i njegove usnule stanovnike. Nešto je oko 5 sati. Rijetki prolaznici, koji uraniše, misle obaviti mnoge poslove i sada žure ulicama. Besrijekoran red ulične rasvjete razbacuje svjetlo ulicama. Ali odjednom ulicama zavlada mrak, ulične svjetiljke se ugase, a 2 sata još ne će doći dan.

— Zašto to? — pitali su se rani građani toga jutra.

Kupujem više puta cigarete u trgovinama mješovite robe. Često se događa, da su one vlažne. Tako sam 11. XI. kupio cigarete u prodavaonici na kraju Starogradske ulice, koje su jedva tinjale unatoč mojem snažnom uvlačenju. Kada sam došao kući, morao sam ih sušiti na štednjaku. Nemaju li trgovačke radnje suho mjesto za držanje cigareta, bolje je da ih ne drže. DIK

Pored svojih vrijednih građana, odličnih komunalnih funkcionera, bezbroj intelektualaca, koji svakodnevno unose živo interesiranje za dalje unapređenje grada, Samobor ima i svoja dva naročito istaknuti borca na kulturno-umjetničkom polju, oba poznata kao neumorno istraživači svega, što se odnosi na prošlost grada i okolice, oba inicijatora mnogih lijepih pothvata, čiji je najveći uspjeh i svima poznato djelo stvaranja Gradskog muzeja, uz želava i stalna nastojanja da se ova ustanova preširi do zavidne visine jednog u istini veoma značajnog muzeja. Ja znam, da ni skromni samoborski urar ni njegov sabrat-advokat, koji svaki sekund slobodnog vremena posvećuju ovoj kulturnoj ustanovi, ne žele da im se naročito ističu imena, kada je riječ o altruističkom radu za opće dobro, ali — baš te njihove osobine u svoj skromnosti, koja je odlika samo velikih ljudi-stvaraoca, nameće nam dug da se i na njih osvrnemo odajući im i dužnu pažnju i sve priznanje za uspjeh na ovoj strani. Ogromna glava o Samoboru, koju nadoh kod pom. obrtnika, čovjeka bez fakultetske spreme, ali s nesumnjivom erudicijom učenjaka i dubokog poznavanja ove problematike, zatim sam način kako je uspio da sredi svu tu ogromnu građu i da je svrsta po odgovarajućim kategorijama, iznad svega njezino neumorno istraživanje u tom pravcu i lakoća orijentiranja u ovom inače složenom domenu nauke i umjetnosti, sve to skupa uliva puno nade, da je istraživački rad na polju daljeg ispitivanja Samobora i njegove prošlosti u sigurnim rukama i da će urodit dobitim plodom. Ni u jednom mjestu naše prostrane Jugoslavije ne ćemo naći dva tako skromna istraživača, kao što ih ima Samobor u licu svoga vrijednog obrtnika i advokata, a koji s naučnom pronicljivošću, ljubavlju za stvar i bez predaha rade, da svoje djelo dovedu do savršenstva. Sve ovo je vrlo važno imati na umu, kada je riječ o daljem kulturnom razvitku grada i njegovih ustanova, jer Samobor je u naslonu na bogatu građu, koju nam je ostavio Milan Lang, već dobio nove solidne osnovu za sistematsku istraživačku i kulturno-organizatorsku aktivnost u tom pravcu, na kojoj se može slobodno dalje graditi.

(Nastavit će se)

KULTURA I PROSVJETA

Predavanja u Narodnom sveučilištu svakog utorka u 18 sati

16. XI. o. g. u 18 sati u »Narodnom domu« održat će predavanje Hrvoje Šarinić, šef ureda za informacije Izvršnog vijeća NRH: »Međunarodni odnosi na putu smirenja«.

23. XI. u isto vrijeme predavat će Dr. Hotimir Široković, sveučilišni asistent: »O načelima društvenog upravljanja i samoupravljanja u našoj ustavnoj praksi«.

Predavanju u »Narodnom domu« od 9. o. m. prisustvovalo je oko 400 građana, što predstavlja rekord, jer toliki broj nije prisustvovan ni jednom do sada organiziranom predavanju. Imma dosta vjerljnosti, da je sama tema »Teoretičari državnog kapitalizma u Engleskoj i SAD« koju je obradio sveučilišni predavač Ekonomskog fakulteta drug Dušan Sabolović, privukla tako velik broj slušača. Predavač je na vrlo interesantan način obuhvatio razdoblje od svjetske ekonomske krize, koja nije nimoila ni te dvije ekonomske jakе zemlje, koja je u 1932. i dalje dostigla kulminaciju i prisilila vlastodršce i kapitaliste, da interveniraju i time se osiguraju od opasnosti, koja je prijetila od 16 milijuna besposlenih radnika. I danas, rekao je dalje predavač, ima u Engleskoj i SAD stanoviti broj uglednih ljudi ekonomista i političara tako zvanih intervencionista, koji preporučaju kontrolu nad dobiti u proizvodnji i veće učešće radnika u toj dobiti. Taj intervencionizam ima socijalnu notu, ali je ipak daleko od socijalizma u našem smislu, završić je predavač.

Narodno sveučilište u Samoboru organiziralo je niz predavanja za ovu sezonu sa temama, koje će biti isto toliko zanimljive kao i ova pa je poželjno, da građani i ta buduća predavanja posjeti u tako velikom broju i na taj način nagrade predavača za njegov trud.

MaBo

Uspjela priredba u Rudama

7. XI. o. g. izvelo je KUD »Oštrec« Rude s velikim uspjehom lakerdu u 2 čina Josipa Kožarca: »Tuna Bunjavilo«. — Interes mještana za izvedbu bio je tako velik, da školska soba nije bila u stanju primiti sve posjetioce. Taj veliki odaziv kazališnoj priredbi u tako malom selu neminovan je dokaz, da naše selo ima smisla i potrebe za kulturno iživljavanje. Da se udovolji tim kulturnim potrebama sela, mjesni učitelji su kao nosioci kulturnog života svog mjesta pozvali, da tu pod cijenu vlastitog samoodržanja pridonesu za udovoljenje tih potreba. Primjer prosvjetnih radnika sela Rude dokazuje, da se s malo dobre volje može učiniti mnogo u tome pravcu. Nema sumnje za takve izvedbe treba se odreći mnogo slobodnih sati za učenje uloga i za vršenje proba, ali moralni uspjeh, koji je doživjela izvedba u Rudama, lijepa je nagrada za taj trud.

Nažalost, Rude nemaju odgovarajućih prostorija za kulturne manifestacije takve vrste. Tu bi im — obzirom na njihov radni elan trebala pomoći nadorna vlast. — Izbor »Tune Bunjavila« nije slučajan, već je taj komad odabran proračunato. To je komad, u kome se sukobljava škrta bogataš, koji sanja o još više blaga sa svojom kćerom, koja je odabrala svoje ocu za zeta »širomasnog činovnika«, u kome on neće ni da čuje, pa potepuhi, cigani, slaveni sluga i drugi. Ta šarena slika prijašnjeg društva zabavljala je do suza gledaoca.

Zvonko Požežanac kao nosilac glavne uloge božaša-škrca dao je od sebe sve i u interpretaciji e dosta komplikirane karakterne uloge i bio do tada uvjerljiv. Ulogu njegove kćeri Mandu dobro je dala Branka Požežanac, dok je nešto slabije digrao ulogu njenog zaručnika-suca Branka, Franjo Švetović, jer nije dovoljno vladao tekstrom. Ulogu tune, plemenitog iz dva sela, vrlo je dobro savladao aktor Alojz Fresl, koji je svojom komičnom figurom i nespretnim kretnjama bio centar pažnje uz vog gospodara škrca. Josip Skendrović u ulozi vilibatne-potepuha bio je suviše ukočen i teatralan, li se ipak ne može reći, da nije bio dobar. Franjo Čaplan u ulozi pandura-cigana akcentiranjem i dikcijom dao je od sebe uvjerljivo lukavog cigana. Štefica Janžić u ulozi ciganke svojim temperamentom nastupom na pozornici dala je komadu neku za-

okruženu cjelinu, punu živosti uz pjesmu i ciganski ples.

Komad je režirao Zvonko Požežanac, šaptalac Đurđa Košta, inspirijent Anka Švarić. Treba imati na umu, da su pomogli učiteljima seljaci i radnici, iz čega treba zaključiti, da u selu ima ljudi, s kojima se dade raditi i polučiti pozitivne rezultate, kao što je ovaj.

Tim i takvim radom trebalo bi nastaviti.

MaBo

Operetna revija u Samoboru

12. XI. o. g. članovi kazališta »Komedija« iz Zagreba izveli su priredbu pod naslovom »Velika operetna revija«.

U izvedbi su sudjelovali: Melita Kunc, Lili Čaki, Vladi Štefančić, Marijan Kunšt, Dani Šegina i Šanji Ujheli (klavir).

Od svih priredaba, izvedenih na samoborskoj pozornici, za ovu se može reći, da je uspjela bolje nego i jedna do sada. — Publika je bila zadovoljna kvalitetnom izvedbom i po prvi puta je ovaj sastav dokazao, da cijeni ukus i smisao samoborske publike za kazališnu umjetnost, zbog čega je publika nagradila umjetnike spontanim pljeskom. Taj moralni uspjeh najlepša je nagrada izvadčima i ujedno taj uspjeh treba biti buduća orientacija za sve, kako treba izaći i što treba dati samoborskoj kazališnoj publici.

M. B.

Novi časopis „Fotokemika“

Tvornica filmova i foto-papira »Fotokemika«, čiji se pogon II. nalazi u Samoboru, izdala je početkom ovoga mjeseca prvi broj svoga tvorničkog lista »Fotokemika«. List obrađuje uglavnom pitanja koja se tiču same tvornice i rada u njoj, a posebno poglavje zauzimaju članci o najnovijim postignućima na polju filma, poređ mnogih ostalih zanimljivosti. — Zadatak je lista također i to, da smanji veliki broj nepotrebnih sastanaka, jer će se radnom kolektivu mnoge stvari moći saopći putem njihovog lista. — Putem »Fotokemike« će također saobraćati ekonomsko-političke organizacije i poduzeće i stavljat će pojedina pitanja na diskusiju. — Časopis će iznositi razne ekonomske probleme, traditi na podizanju kulturnog i društvenog života radnog kolektiva i unapređenju privrede uopće. — List se štampa u vlastitoj tiskari u Zagrebu (osim klijeja), a cijena mu je poređ odlične opreme i dobre kvalitete papira svega 10 Din.

S—ak

Umrla učiteljica Danica Dučić

6. XI. umrla je u zagrebačkoj bolnici mlada učiteljica Narodne škole Rude Danica Dučić-Oreša.

Premda je u Rudama bila učiteljica samo mjesec dana, učenici su je zavoljeli, jer im je bila dobra i lijepo ih učila.

Pogreb je obavljen u Varaždinu, njenom mjestu rođenja, 8. studenoga poslije podne. Prisustvovalo je — pored mnogobrojne porodice i rodbine — mnogo građana Varaždina i jedan razred varaždinske osnovne škole s učiteljima.

Svirala je limena glazba, a pjevački zbor pjevalo tužaljku nad grobom.

Bilo je mnoštvo vjenaca i cvijeća. Vijence su položili: Kot. komitet SKH Samobor i Društvo učitelja Samobor.

Od svoje drugarice oprostili su se govorima njezin učenik IV. r. Plevko i upravitelj škole drug Požežanac. Istaknuli su prerani gubitak prave drugarice i prosvjetne radnice u času, kad je bila najpotrebnija.

Pogrebu su prisustvovali iz kotara Samobor državi i drugarice: Alojz Valečić, Katica Babić, Ilija Halagić, Duro Bregeš, Zvonko Požežanac, Štefica Janžić, Durđa Košta, Ana Švarić, mali Plevko i bračni par Vreš.

Gradani nam pišu ...

»ZABUNE« PRI RAČUNANJU. U vrijeme, kada vidimo, da pretežni broj naših radnih kolektiva ide za tim, da po svojim mogućnostima snizi cijene svojih produkata, veoma lošu sliku daje činjenica, da u nekim prodavaonicama (za sada ih ne napominjem) dolazi do takvih nezgodnih, da tako blago kažem slučajeva, da prodavači svojim kupcima zaračunavaju veće cijene za kupljenu robu, nego što je to određeno i dozvoljeno. Na taj način ne samo, da se stvara neraspoloženje, da se čini i kriminal, nego to ide u raskorak s nastojanjem naših narodnih vlasti oko sniženja cijena. Teško je govoriti, da se to događa u navalni posla, u brzini, nemogućnosti kontrole računa i sl., jer se takve stvari mogu dogoditi samo u izvjesnim i rijedim slučajevima. No kada se to dogodi više puta u par dana, e, onda je to sasma drugačije, ili se barem tako može to protumačiti. Na prodavačima je dakle, da budu savjesniji u svom »računaju«, kako bi se uklonilo sve ono, što ozlojeđuje kupce, a samim prodavačima moglo bi zadati i druge neugodnosti. —ic

Samoborci u šali, priči i anegdotama

SAMOBORSKI »TRBUHOZBORAC«

Dogada se svega u svijetu pa tako i kod nas u Samoboru. Tako eto i moj prijatelj Zvonko postao »trbuhozborac!« Tako mi barem pričaju ljudi a ne vjerujem, da su svi od reda kojekakvi »jalni jezik«. Bilo je to na nekoj proslavi, pričaju mi prijatelji, odnosno bolje rečeno na zadnjoj točki proslave: eventualija, prigodom koje je naš Zvonimir otkrio dar svoga »trbuhozborstva«. Kod snimanja scene »vizija na jezeru« njemu je kao jednom od prvih filmskih glumaca odjednom naglo pozilj. Osjetio je na svom »ispupčanom« dijelu tijela kao neki rukoljub dražesnom nožicom, no kako je bio u malom transu, to je zaboravio svoju ulogu i povukao se u šumicu, dok je kameraman dalje snimao. Danas, kad se nakon svega toga razgovarate sa Z-om, možete jasno razabrati njegov drugi govor, trbušni govor, jer se to običnim zahvatom stručnjaka uređilo.

Prijatelji mi kažu, da je dobro, što nisam bio kod toga prisutan, jer tko zna, dragi KA-R-A, kako bi se proveli. — U to još i sada sumnjam ...

DVOSTRUKA REKLAMA

Svega se toga događa u životu. Tako imade na pr. ljudi, koji se bave u isto vrijeme i nekom špijunažom i nekom kontrašpijunažom, kako to znamemo češće čitati po našim dnevnim listovima. No ima nešto sličnoga i kod nas. Nije riječ dakako o nekoj »špijunaži«, nego o ovakvoj situaciji: prodavač jedne firme ponosan je, što je kod te firme namješten. I plaćen je za to, a šta više, dobiva se i razlika u fondu plaća ili nagrada za rad. Sve je to u redu i skladu. Ali mi nikako ne ide u tu moju četverouglastu glavu ta okruglost, da ta ista osoba omi robi, koju prodaje i nude mu

šterijama tako zdušno u svojoj tvrtci, da je ide kupovati kod svoje konkurencije. Znači, da svome poduzeću čini medvjedu uslugu. Možda je to samo jedinstven naš samoborski slučaj? Možda, ali ...

DOISTA NEZGODNO RASTAVLJANJE RIJEĆI NA SLOGOVE

Primjer, koji je bio iznesen u »Samoborskim novinama« o rastavljanju riječi mali — novac, podsjetio me na sličan slučaj, koji je također bio u Samoboru.

Bilo je pred više godina. Neki zakupnik vodio je staru gostioniku »Filipač« i da dade nešto kako bi privukao nove goste, ispisao je po zidovima i vratima razne reklame. No na jednom mjestu napisao je malo nezgodno i ovo:

— Ovdje se u svaku dobu dobivaju topla i mr — zla jela. — Taj vražji slog »zla« prenio je u drugi redak svoje reklame i površni gost mogao je samo pročitati »zla jela«. Slaba dakle reklama. — Kako vidimo, treba da naši gostionici budu oprezni kod pisanja svojih ponuda, jer im se može dogoditi, da prodaju »zla jela« i da imaju »mali — novac«.

Čitajte i širite

»SAMOBORSKE NOVINE«

i surađujte u njima

**PRED PROSLAVU 80-GODIŠNICE PRVOG
PJEVAČKOG ZBORA U SAMOBORU**

Pjevački zbor KUD »I. G. Kovačić« marljivo se spremi za proslavu 80-godišnjice prvog pjevačkog zbora u Samoboru. Proslava s koncertom i zabavom bit će 11. prosinca o. g. Veći broj naših poduzeća i obrtnika odazvalo se na molbu društva, pa su poklonili lijepo darove za tombolu. Pjevački zbor ima sada 45 članova. Sastav je zbora toliko dobar, da se pretpostavlja, da takav pjevački zbor Samobor nije imao već mnogo godina.

ZDRAVSTVO

HRIJAVAC (PERTUSSIS)

Pod hrijavcem smatramo zarazno oboljenje dišnih putova uzrokovano s »bacillus pertussis«. — Oboljeti mogu sva djeca, osobito ispod 7 godina, jer ne postoji prirodan imunitet. To je oboljenje vrlo rašireno. Vrijeme od zaraze do izbijanja bolesti (inkubacija) traje 7—21 dan. Sluz, koju izbacuju djeca prigodom kašljivanja, te iscjedak iz nosa puni su zaraznih klica i ujedno izvor zaraze za zdravu ojecu. Zaraza se širi kašljanjem — kapljicama slne i to na veću udaljenost, zatim uskim dodirom sa samim bolesnikom i predmetima, koje je upotrebljavao bolesnik, jer su zagađeni izlučinama bolesnika. Oboljenje je osobito zarazno u početku bolesti, a naročito je opasno za djecu ispod dvije godine, pogotovo za dojenčad. Obzirom na veliku raširenost i zaraznost hrijavca, potrebno je upoznati se sa slikom bolesti radi lakšeg sprečavanja širenja te zaraze.

Hrijavac počinje kašljem u obliku napadaja, naročito noću i izbacivanjem velikih količina sluzi i povraćanjem hrane. Za vrijeme napadaja kašlja, djeca u licu jako pomodre ili pocrvene uslijed naporog i grčevitog kašlja. U početku kašalj izgleda kao obična prehlada, a kasnije prevladavaju napadaji. Između pojedinih napadaja kašlja čuje se jak udajak kao kukturjanje. Radi čestih napadaja može doći do krvarenja na koži i bjeločnicama. Lice postane poduhlo. Oboljenje traje 1—2 mjeseca. U toku bolesti napadaji su sve jači i češći, dok konačno oboljenje ne postigne vrhunac i teško se stanje laganom smiruje. Zaraznost za vrijeme napadaja grčevitog kašlja je manja, nego u početku bolesti.

Komplikacije hrijavca. Hrijavac kao i većina zaraznih bolesti dovodi do komplikacija, kao pr. upala pluća, krvarenje u mozak, upala moždanih opni, proširenje srca i dr.

Kako se čuvati od zaraze. Svako sumnjičivo dijete treba odvojiti, ne smije ići u školu, zabavište i uopće na javna mjesta. Često se dogodi, da takvu djecu roditelji dovedu čak u kino ili među zdravu djecu na dječje igralište, tramvaj i slično.

U početku bolesti djeca trebaju ležati. Promjeni zraka koristi istom nakon 4 tjedna bolesti. U slučaju povraćanja davati kašastu hranu i nakon povraćanja ponovo nahraniti dijete, da ne izgubi suviše na težini. U sobi, gdje leži bolesnik, treba biti svježi zrak. Sam ishod bolesti kod veće djece uglavnom je dobar, ukoliko ne dolazi do komplikacija. Za dojenčad i slabu djecu, naročito koja boluju od tetanije (fraza) i rachitisa, oboljenje je teže i opasnije.

Dr. R. J.

POSJET NORVEŠKOG LIJEČNIKA SAMOBORU

U Samoboru je boravio norveški liječnik dr. Jonassen, šef okr. zdravstvene službe na finskoj granici. Tom je prilikom — pored posjeta Domu narodnog zdravlja — posjetio i »Narodni dom« pregledavši sve prostorije. — Izrazio je svoje divljenje, da tako mali gradić ima tako uzoran i lijep dom. Kašo vodič švedskog gosta bio je Samoborac dr. Ratko Buzina, liječnik.

M. B.

NOVI ZIMSKI VOZNI RED

Na autobusnoj liniji Samobor—Zagreb vr.jedi od 8. studenoga 1954. do opoziva samo radnim danom: Polazak iz Samobora u 7.00, 9.00, 14.30, 19.00 i 21.30 (samo subotom).

Polazak iz Zagreba u 6.10 (samo ponedjeljkom), 8.00, 13.00, 17.30, 20.30.

JAVNA ZAHVALA

Ovim putem zahvaljujem rodbini, priateljima i znancima, koji su mi milu pokojnicu

FANIKU BUDI

opratili do posljednjeg počivališta. Ujedno zahvaljem drugu. Mogući na trudu, da pokojnici olakša boli.

Insin Budu st.

ODRŽANO USPJELO PREDAVANJE U BREGANI

28. X. održao je prof. dr. Rudolf Petrović u Bregani pred 600 osoba predavanje »Utisci s puta po azijskim zemljama«. Predavanje je bilo popravljeno s projekcijama.

ISTINI ZA VOLJU

U »Samoborskim novinama« od 15. X. pod naslovom »Još i ovo« stoji, da sam kriv, što moja tetka Ščuk živi u jednoj improvizaciji od dasaka i kolaca, otvorenoj sa sviju strana. Istini za volju molim, da se u slijedećem broju »Samoborskih novina« odštampa slijedeći ispravak:

Istina je, da Bara Ščuk, stara 74 godine živi u nekom od kolaca ograđenom prostoru izložena kiši, vjetru i svim drugim nepogodama, ali je istina i to, da svaki pokušaj, da se to stanje izmjeni, ona odbija. Bilo joj je ponuđeno, da ide u starački dom, nađen joj je stan po mjesnom NO-u, sestra ju je zvala u Samobor k sebi ali sve te ponude ona je odbila s motivacijom, da se ne želi maknuti sa svoga ognjišta. Još je dodala: »Svuda je lijepo, ali je doma najljepše. — Ona posjeduje komadić zemlje, a ja sam joj ponudio izgraditi sobicu pod uslovom, da mi taj komad prepiše time, da ga ona uživa do svoje smrti, ali je i to odbila. Bez sumnje, tu bi trebalo nešto učiniti, da se njeno stanje popravi, samo se postavlja pitanje: Tko je to dužan? To, što je ona moja tetka, ja još uvijek nisam obavezan, da je uzdržavam, pogotovo, kad ona imade svoj mali posjed i prima pomoć od Zavoda za socijalno osiguranje.

Toliko istini za volju. Zahvaljujem na uvrštenju

Ivan Ščuk, cestar

Pisac članka u »Samoborskim novinama« od 15. X. 1954. nije ni želio drugo, nego da upozori na uslove, pod kojima živi Bara Ščuk, i da njezin nećak Ivan Ščuk hoće to stanje izmjeniti pod uslovom, da mu tetka prepiše komad zemlje, što on sam u svome ispravku i potvrđuje. Op. ur.

SPORT

KUGLANJE

Protekla 3 tjedna nije odigrana niti jedna kuglaška utakmica. Tu su stanku naši klubovi iskoristili za pregovore s Upravom »Lavice«, a kojima je bila svrha poboljšanje uvjeta, pod kojima bi se održavali treninzi i utakmice. Tako je u subotu 30. X. zaključen kompromis između »Radnika« i »Zanatlije« s jedne strane i »Lavice« s druge strane. Rezultati su ovih razgovora slijedeći:

Trajanje treninga produženo je za 1 sat tjedno pod istu cijenu. Na utakmicama po međunarodnom sistemu hitac se plaća Din 0.50, umjesto Din 1, kao što se to prije plaćalo. To su konkretni rezultati, a obećano je postavljanje umivaonika, ručnika i osiguranje svijetla u slučaju nestanka istog, ali nije nažalost određeno nekim rokom, pa će se vrlo lako dogoditi kao i do sada, da propadnu treninzi radi nestanka struje, a klubovi redovito unaprijed plaćaju mjesecnu najamninu. Raspravljalno se također i o sniženju naplate partija po pojedincu, jer je gotovo jedinstveni slučaj, da se u Samoboru naplaćuje izgubljena partija Din 20, dok to u Zagrebu i ostalim mjestima stoji Din 10. — Minimalno sniženje je »Lavica« obećala za vrijeme mrtve sezone, t. j. proljeće—ljeto, ali i to je opet samo obećanje. Vjeruje se, da bi moralni i materijalni dobitak bio za »Lavicu«, da to sniženje učini već sada, kada su sniženja cijena u punom jeku širom cijele zemlje.

Većina je kuglaša s nezadovoljstvom primila ove mršave rezultate pregovora, jer smatra, da Uprava »Lavice« ne pokazuje ni malo razumijevanja za mogućnosti i razvitak klubova i pojedinaca, jer se nalazi u monopolističkom položaju.

U nedjelju 7. o. m. trgovacka poduzeća iz Samobora pozvala su kuglaše Kot. saveza poljoprivrednih zadruga iz Zagreba na kuglašku utakmicu, koja se odvijala u vrlo prisnom tonu. Rezultati:

»Trgovac I.« (Smb.) — »Zadrugar I.« (Zgb.) 307:243

»Trgovac II.« (Smb.) — »Zadrugar II.« (Zgb.) 270:250

Kako je vidljivo, »Trgovci« Samobora iznijeli su vrijedne pobjede u obje utakmice, a nakon toga priređena je zajednička zabavica kod Dušića.

Boor

oooooooooooo

GRADANI!

KORISTITE OSJETNO SNIŽENJE CIJENA
SVIM PREHRAMBENIM I OSTALIM ARTI-

KLIMA

DODITE I UVJERITE SE!

»VRATNIK« TRGOVACKA RADNJA BROJ 5.

SAMOBOR, LIVADIĆEVA ULICA BROJ 6.

Službene obavijesti NO

NARODNI ODBOR OPĆINE SAMOBOR VANJSKI

Broj: 2208-1954.

U Samoboru, 13. XI. 1954.

Predmet: Raspored zborova birača

ODLUKA

Na temelju zaključka ovog odbora od 7. XI. 1954. god. donosi se raspored o održavanju zborova birača na području ova općine u vezi razmatranja spajanja Narodnog odbora općine Samobor Vanjski i Narodnog odbora gradske općine Samobor kako slijedi:

1. Za selo: Lug, Bistrac, Klokočevac, Malu Jazbinu i Otruševac, u školi Lug 20. XI. 1954. u 4 sata poslije podne.

2. Za selo: Gradna, Celine, Savraščak, Otok i Bobovica u školi Gradna 21. XI. 1954. u 9 sati prije podne.

3. Za selo: Hrastina, Farkaševac, Vrbovec, Domašlovec i Medsave, u Narodnom domu Hrastina 21. XI. 1954. u 2 sata poslije podne.

4. Za selo: Mala Rakovica, Vel. Rakovica, Kladje i Slava-gora u školi Mirmovec 21. XI. 1954. u 3 sata poslije podne.

5. Za selo: Cerje, Manja Vas, Kotari i Bukovje u školi Manja Vas 21. XI. 1954. u 10 sati prije podne.

6. Za selo: Rude i Braslovje u školi Rude 21. XI. 1954. u 9 sati prije podne.

7. Za selo: Gregurić-breg, Slani Dol, Draganje selo, Vratnik, Slapnica, Šipački Breg, Dragonoš, Vel. Lipovac i Mali Lipovac 21. XI. 1954. u 9 sati prije podne.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsjednik: Ivan Stanec

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

NARODNI ODBOR GRADSKE OPĆINE SAMOBOR

Tajništvo

Broj: 5791-1954.

U Samoboru, 13. XI. 1954.

Predmet: Saziv zborova birača

Na osnovu čl. 136.—148. Zakona o narodnim odborima gradova i gradskih općina sazivaju se

ZBOROVNI BIRACI:

1. U srijedu 17. XI. 1954. u prostorijama Franje Oslakovića u Taborcu za II. i III. izbornu jedinicu (biraci s područja: Starogradsku ul., Suhoodol, Taborec, Draga, Gračec, Gornji Kraj, Hamor, Gradišće i ul. XIII. proleterske brigade).

2. U četvrtak 18. XI. 1954. u prostorijama Gradske vijećnice za I., VIII. i IX. izbornu jedinicu (biraci s područja: Trg kralja Tomislava Lešće, Brezovita, Livadićeva, Obrtnička, Stražnička, Šmidhenova, Janka Mišića, braće Oreški, Maršala Tita ul. i Trg 10. VI. 1950.).

3. U četvrtak 18. XI. 1954. u prostorijama čitaonica u Narodnom domu za IV. i V. izbornu jedinicu (biraci s područja: Gajeva, Milakovićeva, Sajmišna, Milinska, Zagrebačka, Zavrtnica, Milana Rezera, Zvonka Mahovića, Stjepana Mihalinka, Zvonka Erbežnika, Kolodvorsko naselje, Radnička i Žumberačka).

4. U četvrtak 18. XI. 1954. u prostorijama Narodne osmogodišnje škole za VI. i VII. izbornu jedinicu (biraci s područja: Perkovčeva ul., Nedjeljka c., Okićko naselje, Langova ul., Grič i Gornji). Početak zborova u 18 sati sa slijedećim dnevnim redom:

1. Spajanje grada s okolicom,
2. Izvještaj o predradnjama u vezi izgradnje gimnazije,

3. Razno.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsjednik: Antun Šolc, v. r.

AUTOTAKS ŠPIŠIC, Samobor, Livadićeva ulica 3, kraj »Lavica«, ima telefon br 83-261.

oooooooooooo

»HAMOR« TRGOVACKO PODUZEĆE INDUSTRIJ-

SKOM ROBOM NA MALO U SAMOBORU, PO-

NOVNO JE SNIZILO CIJENE RAZNOJ IDUSTRIJ-

SKOJ ROBI.

**POTROŠAČI! UVJERITE SE O SNIŽENJU CIJENA
POSJETOM TRGOVACKIM RADNJAMA OVOGA
PODUZEĆA BEZ OBAVEZE NA KUPNU.**

oooooooooooo

GRADANI!

KORISTITE PONOVNO SNIŽENJE CIJE-

NA CIPELAMA U PRO